

UČEBNÉ OSNOVY PRE PREDMET GEOGRAFIA ISCED 2

Názov predmetu	GEOGRAFIA					
Časový rozsah výučby						
Ročník	1.	2.	3.	4.	Spolu	
Školský vzdelávací program	2	1	1	2	6	
Kód a názov odboru štúdia	7902 5 gymnázium					
Stupeň vzdelania	nižšie sekundárne vzdelanie ISCED 2					
Forma štúdia	denná					
Dĺžka štúdia	osemročná					
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk					

CHARAKTERISTIKA PREDMETU GEOGRAFIA

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a iné. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom, ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

CIELE PREDMETU GEOGRAFIA

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať, a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme. Ich praktické využitie v bežnom živote

- a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby
- Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie. Poznatky fyzickej geografie sú v oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovania aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.
 - V oblasti humánnej geografie sa vyučovanie zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).
 - Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice, ale aj odborné časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie
 - V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach. Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.
 - Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
 - Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
 - Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

OBSAH VZDELÁVANIA

Hlavné témy, pokiaľ to ich charakter umožňuje, sú interpretované cez regióny. Bázou geografického vzdelávania je regionálna geografia, pričom poznatky z fyzickej a humánnej geografie sú zaradené priamo v regióne – krajine – kontinente či v oceáne, kde sa vyskytujú, čiže sú dominantné. Primeraná kombinácia všeobecných a konkrétnych regionálnych tém podnietí na kvalitnejšie sprostredkovanie a osvojenie geografických poznatkov, ktoré možno sumarizovať do okruhov (hlavných tém):

Priestor na Zemi a jeho zobrazovanie

Používať mapy pri orientácii v teréne (turistické mapy, automapy, plány miest, tematické mapy). Vedieť sa orientovať na mapách – získavať a aplikovať z nich údaje v bežnom živote. Používať mapy pri získavaní informácií o danej lokalite. Vedieť nájsť mapu na internete a orientovať sa v nej, získavať informácie z dát.

Vzťah medzi zložkami krajiny

Vedieť vysvetliť prírodný charakter jednotlivých oblastí na Zemi, pochopiť fungovanie zložiek krajiny v danej oblasti, porozumieť odlišnostiam krajiny a tomu prispôbiť svoj

život. V tejto téme sa maximálne uplatňuje systémový prístup a príčinnno-následné vzťahy. Vplyv podnebia na povrch, na rastlinstvo a živočíšstvo, význam vody.

Vzťah medzi krajinou a človekom

Posúdiť život človeka v priestore tvorený vzájomnými vzťahmi medzi prírodou a spoločnosťou. Podmieňuje ho znalosť podmienok, ktoré príroda dáva človeku a ovplyvňuje ho. Zároveň uvedomenie si človeka, do akej miery môže využívať prírodu, aby prežil. Vznik chránených území, národných parkov. Využívanie prírodných zdrojov človekom.

Ľudia na Zemi a vzťahy medzi ľuďmi

Zhodnotiť rozmiestnenie obyvateľstva na Zemi, podmienky v jednotlivých častiach Zeme a ich vhodnosť pre život človeka, vzájomné ovplyvňovanie starých a nových kultúr, existenciu rôznych kultúr vedľa seba. Vzbudiť snahu zaujímať sa o kultúru ľudí žijúcich v rôznych oblastiach sveta, porozumieť jej a akceptovať hodnoty iných kultúr pri zachovaní svojej vlastnej identity ako predpoklad kvalitného reagovania na možné spolupráce.

Regióny Zeme

Komplexne hodnotiť regióny z hľadiska ich prírodných kultúrnych a iných charakteristík, možností rozvoja, poznať miestny región, možnosti jeho rozvoja, byť schopný prispieť k rozvoju miestneho regiónu.

VÝCHOVNÉ A VZDELÁVACIE STRATÉGIE VYUČOVANIA

Vyučovacie metódy a formy

1. Motivačné metódy:
 - motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
 - motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
 - motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
 - motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).
2. Expozičné metódy:
 - rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
 - vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
 - rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),
 - beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
 - demonštračná metóda (demonštrácia obrazov, modelov),
3. Problémové metódy:
 - heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
 - projektová metóda (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).
4. Prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

5. Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).
6. Aktivizujúce metódy:
 - diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
 - didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
 - kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
 - brainstorming.
7. Fixačné metódy:
 - metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).
8. Práca s mapou

Prierezové témy:

Multikultúrna výchova – výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj akceptácie iných kultúr ako aj na rozvoj medzilidskej tolerancie, spoznávanie iných kultúr a pochopenie iných kultúr. Žiak získava informácie o histórii, zvykoch, tradíciách

Osobnostný a sociálny rozvoj - rozvinúť morálne vlastnosti žiakov, tvoriace základ vlasteneckého a národného citenia naučiť žiakov uplatňovať svoje práve, ale rešpektovať názory, potreby a práva ostatných podporovať svojim obsahom prevenciu sociálno - patologických javov. Rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu

Environmentálna výchova – rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe ŽP a tvorbe na miestnej regionálnej a medzinárodnej úrovni. Pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie. Diskutovať o možnosti dopadu globálneho otepľovania na prírodu a človeka; znečistenia oceánov a morí, vplyv cunami na život v pobrežných oblastiach; dôsledky ľudskej aktivity na pôdy rastlinstvo a živočíšstvo, odlesňovanie a zalesňovanie;

Mediálna výchova – rozvinúť u žiakov spôsobilosť – mediálnu kompetenciu t. j. zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty. Vytvoriť si vlastný názor na základe prijímaných informácií.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti - Učebné osnovy a hodnotenie žiakov zahŕňa tvorbu projektu a prezentáciu projektu. Rozvíjame kompetencie tak, aby vedeli žiaci komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať samých seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine a prezentovať sa.

KLASIFIKÁCIA A HODNOTENIE PREDMETU GEOGRAFIA

Všeobecné zásady hodnotenia predmetu geografia boli vypracované podľa Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na strednej škole je systematické hodnotenie žiaka. Predmetom hodnotenia je úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.

Žiak má právo vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom, dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia a na objektívne hodnotenie.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa vykonáva priebežná a súhrnná klasifikácia žiaka. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne alebo písomne. Žiak by mal byť v priebehu polroka z jedného vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou jedna hodina týždenne vyskúšaný minimálne dvakrát. Z vyučovacieho predmetu s hodinovou dotáciou vyššou ako jedna hodina týždenne by mal byť žiak v priebehu polroka skúšaný minimálne trikrát, z toho dve známky sú z ústnej odpovede.

Pri ústnom skúšaní je žiak klasifikovaný známku. Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď.

Termín testov a písomných prác z učiva celého tematického celku vyučujúci oznámi žiakom vopred. Termín priebežného testu nemusí vyučujúci oznámiť vopred. Hodnotenie testu a písomnej práce je vyjadrené známku. Výsledky hodnotenia písomných prác oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.

Pri určovaní stupňa prospechu v predmete na konci klasifikačného obdobia sa hodnotí kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.

Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebavedomia žiaka.

Na začiatku školského roka oboznámi vyučujúci žiakov s kritériami hodnotenia. Učiteľ vedie evidenciu o každom hodnotení žiaka podľa vnútorných predpisov školy. V priebehu školského roka zaznamenáva výsledky žiaka a jeho prejavy najmä preto, aby mohol žiakovi poskytovať spätnú väzbu a usmerňovať výchovno-vzdelávací proces žiaka v zmysle jeho možností rozvoja a informovať zákonných zástupcov žiaka.

Pri klasifikácii výsledkov sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, zákonitostí a vzťahov
- kvalita a rozsah získaných zručností vykonávať požadované rozumové a motorické činnosti
- schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri výklade spoločenských javov a zákonitostí, ako aj pri riešení praktických úloh v každodennom živote

- schopnosť využívať skúsenosti a poznatky získané pri praktických činnostiach
- aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o ne a vzťah k nim
- výstižnosť a jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu
- schopnosť vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov, spracovať ich a primerane odprezentovať výsledky hľadania
- schopnosť zaujať postoj, vyjadriť vlastné stanovisko, kooperatívne riešiť problémy
- kvalita výsledkov činností a schopnosť samostatnej práce, schopnosť učiť sa učiť a schopnosť spolupráce

UČEBNÉ ZDROJE

RNDr.Peter Likavský CSc., RNDr.Ivan Ružek, PhD., PaedDr. Zuzana Vaňková,
PaedDr.Monika Ružeková, Geografia pre 6.ročník základných škôl a 1.ročník gymnázií
s osemročným štúdiom, 2009

Doc.RNDr.Ladislav Tolmáči, PhD., RNDr.Daniel Gurňák, PhD., RNDr. František Križan,
PhD., RNDr. Terézia Tolmáčiová, PhD., Geografia pre 7.ročník základných škôl a 2.ročník
gymnázií s osemročným štúdiom, 2010

RNDr.Peter Likavský CSc., RNDr.Ivan Ružek, Geografia pre 8.ročník základných škôl
a 3.ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 2011

Doc.RNDr.Ladislav Tolmáči, PhD., RNDr.Daniel Gurňák, PhD., RNDr. František Križan,
PhD., prof. RNDr.Viliam Lauko CSc., Geografia pre 9.ročník základných škôl a 4.ročník
gymnázií s osemročným štúdiom, 2012

Róbert Čeman, Zemepisný atlas Slovenská republika, 2003

Školský atlas sveta, 1997

Prvý ročník

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Planéta Zem	6	Orientácia na mape sveta Zemi Pásmovitosť na Zemi	zemeguľa, mapa, geografické súradnice, poloha miesta na Zemi, určovanie miesta na Zemi v geografickej sieti, poludníky, rovnobežky, geografická sieť, tematické mapy, svetadiely, oceány, mapa sveta Podnebné pásma, rastlinné pásma Typy krajín na Zemi Život ľudí vo vysokých pohoriach	Orientácia na mape sveta – ovládanie tematických máp, čítanie rôznych druhov máp, poznať svetadiely, oceány. Určiť na ktorej pologuli sa nachádzajú svetadiely, Čítať mapy podľa legendy mapy. Určiť polohu miesta na Zemi geografickými súradnicami Vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem Určiť typy krajín Opísať život ľudí v pohoriach	Mediálna výchova
Austrália a Oceánia najvzdialenejší svetadiel	17	Poloha Austrálie Prírodné pomery Obyvateľstvo , mestá Kultúra, veda, šport, spoločenské zvyky v Austrálii	fyzickogeografická, matematickogeografická poloha povrchové celky Austrálske Alpy, Ayers Rock podnebné pásma, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, životné prostredie Aboriginovia, objavenie Austrálie Jamesom Cookom Mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídiel multikultúrne mestá, Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra Spoločenské zvyky, tradície Priemysel, poľnohospodárstvo	Určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom. Určiť polohu Austrálie Vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie. Opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s domorodcami Vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie. Porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva	Multikultúrna výchova

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
		Hospodárstvo		<p>Vysvetliť druhy kultúry a ich význam pre život človeka. Vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Austráliu , predstaviteľov vedy, kultúry, športu – aktualizovať .</p> <p>Na mape vyhľadať nerastné suroviny. Určiť polohu a opísať priemyselné a poľnohospodárske oblasti. Vymenovať najdôležitejšie komodity.v geografickej sieti</p>	
	4	Oceánia	Poloha, ostrovy, hospodárstvo	Na mape nájsť ostrovy a súostrovia Opísať zameranie hospodárstva Oceánie	
Prezentácia projektov	6	Zaujímavé miesta v Austrálii a Oceánii		Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie a prezentovať ich	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
Polárne oblasti	3	Arktída, Antarktída	Poloha ,povrch, podnebie polárnych oblastí Environmentálne problémy – ozónová diera, topenie ľadovcov	Určiť polohu, vymenovať oceány a moria, ktoré obmývajú polárne oblasti Vysvetliť vplyv ľudských aktivít na prírodné pomery oblastí	Environmentálna výchova
Amerika – Nový svet	24	Poloha Povrch Podnebie a vodstvo	Poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom pohoria, nížiny, vznik pohoria, - vrásové, kryhové, Kordillery, Andy, Amazonská nížina, Mississippi, Amazonka, 5 veľkých jazier, vodopády-Niagarské, prielavy,zálivy, prielivy Faktory ovplyvňujúce podnebie (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov), podnebné pásma, Súvislosť rastlínstva a podnebných pásiem, národné parky, rastlinné pásma	Na mape určiť polohu Ameriky vo vzťah k iným svetadielom. Vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp obrázkov, fotografií, blok diagramov, Opísať využitie nížin. Určiť polohu riek, jazier, vodopádov. Vysvetliť význam Panamského prielavu, Podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky. Opísať ktoré faktory najviac ovplyvňujú	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
		Rastlinstvo a živočíšstvo Zaujímavosti prírody	(tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prérie, pampy, púšte, dažďové lesy), NP Kaňon rieky Colorado, Amazonka, vodopády, národné parky, Ohňová zem, púšte, morské prúdy	podnebie Ameriky. Vysvetliť vzťahy podnebné pásmo-rastlinné pásmo Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov	Mediálna výchova
		Obyvateľstvo v severnej Amerike Obyvateľstvo Latinskej Ameriky	Príchod Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia, Súčasné zloženie obyvateľstva Príchod Európanov, Pôvodné obyvateľstvo Súčasné zloženie obyvateľstva	Podľa mapy určiť polohu danej lokality, vedieť, v čom je jej zvláštnosť. Opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky, Zdôvodniť súčasné zloženie obyvateľstva severnej Ameriky Pracovať s mapou, získať údaje z internetu.	
		Oblasti a štáty Ameriky	Štáty severnej Ameriky, hlavné mestá. Poľnohospodárstvo v USA Priemyselné centrá USA Hospodárstvo Kanady Hospodárstvo Mexika Zaujímavosti štátov strednej Ameriky a Karibskej oblasti	Opísať, v ktorých oblastiach žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy. Získať údaje z grafov, diagramov Pracovať s mapou, získať údaje z internetu.	Multikultúrna výchova
		Vybrané hlavné a veľké mestá	Štáty strednej Ameriky, významné mestá Fyzicko-geografická a socio-ekonomická charakteristika Južnej Ameriky Príroda, obyvateľstvo a hospodárstvo Brazílie a guyanskej oblasti	Určiť tri štáty a hlavné mestá. Lokalizovať oblasti husto a riedko osídlené. Opísať poľnohospodárstvo oblastí a štátov a jeho produkty Opísať priemyselné oblasti a zdôvodniť ich lokalizáciu. Charakterizovať hospodársku situáciu jednotlivých štátov v minulosti a súčasnosti. Nájsť významné mestá. Porovnať mestá v Amerike podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva	
		Život mimo miest	Príroda, obyvateľstvo a hospodárstvo laplatskej oblasti Príroda, obyvateľstvo a hospodárstvo andskej oblasti Mesto, hlavné mesto, megalopolis Život v mestách a jeho problémy, Vidiecke sídla, typy v rôznych regiónoch	Vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých mestách, riešenia	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
		Kultúra obyvateľov a Spoločenské zvyky	Ameriky Kultúra, umenie, veda, šport, zamestnanie obyvateľov	problémov súvisiacich s rastom miest Opísať spôsob života vo vidieckych sídlach, aké typy sídiel sú v Amerike Uviesť kultúrne znaky oblasti strednej Ameriky, vyhľadať najznámejšie osobnosti z tejto oblasti, uviesť, ktoré štáty do nej patria. Vymenovať, ktoré druhy kultúry alebo športu preslávili Ameriku. predstaviteľov vedy, kultúry, športu – aktualizovať. Zostaviť zoznam športovcov Opísať zvyky, poukázať čo je vhodné, čo nevhodné pri ceste do Ameriky	Multikultúrna výchova
Prezentácia projektov	6	Zaujímavosti Ameriky		Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií Prezentovať najzaujímavejšie miesta	Tvorba projektu

Druhý ročník

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Premeny Zeme	4	Podnebné oblasti Zeme Prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia) Vznik kultúr, rasy, náboženstvá (Afrika, Ázia)	Podnebné pásma Prví ľudia na Zemi, Ich život, kultúra, vznik náboženstva	Určiť a ukázať na mape rozloženie podnebných pásom, zdôvodniť pásmovitosť. Určiť monzúnové oblasti. Opísať, v ktorých oblastiach žili staré civilizácie, charakterizovať ich kultúru, náboženstvá.	Multikultúrna výchova
AFRIKA Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem	14	Prírodné pomery Afriky Povrch a členitosť Podnebie, rastlinstvo a živočíšstvo Vodstvo Afriky	Poloha Afriky, povrchové celky, pohoria, nížiny, priekopové prepadliny, púšte Členitosť pobrežia- ostrovy, polostrovy, súostrovia, prielivy, prieplavy Podnebné a rastlinné pásma. Živočíšstvo. Ekvatoriálne, subekvatoriálne, tropické, subtropické podnebné pásmo. Bioklimatické pásma.	Určiť na mape polohu Afriky geografickými súradnicami, vzhľadom na ostatné kontinenty. Lokalizovať na mape pohoria, nížiny, púšte. Poznať názvy najvyšších pohorí, významných nížin, púští. Ukázať na mape ostrovy, polostrovy, zálivy prielivy – Madagaskar, Somálsky polostrov, Guinejský záliv, Gibraltársky prieliv. Určiť rozloženie podnebných pásom. Charakterizovať ich vplyv na rastlinstvo a živočíšstvo. Určiť podľa mapy rozloženie púští, saván, tropický dažďový prales. Vymenovať typické	Environmentálna výchova

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu		Obyvateľstvo Afriky Oblasti Afriky	Počet, hustota, rozmiestnenie, štruktúra, sídla. Severná Afrika Stredná Južná Afrika	živočíchy v danom regióne. Určiť na mape toky riek, polohu jazier Podľa mapy charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva Afriky. Určiť oblasti husto a riedko osídlené. Opísať život pôvodných obyvateľov Charakterizovať rasovú štruktúru obyvateľov., typy sídel. Charakterizovať hospodárske aktivity. Určiť najväčšie mestá, život v mestách.	Multikultúrna výchova
ÁZIA	15	Prírodné pomery Poloha a členitosť pobrežia Povrch Ázie Podnebie a vodstvo Ázie	Poloha, zobrazenie Ázie na mapách – Ázia na severnej pologuli Pohoria, nížiny, náhorné plošiny. Sopečná činnosť a zemetrasenie Podnebné oblasti – subarktické, mierne, subtropické pásmo, suchá oblasť, monzúnová oblasť,	Podľa mapy určiť zemepisné súradnice, rovník, obratník Raka, dátumovú hranicu, hranicu medzi Áziou a Európou Na mape ukázať polostrovy, ostrovy a súostrovia, okrajové moria, zálivy a prielivy, Suezský prieplav Určiť na mape povrchové celky. Najvyššie pohoria, najväčšie plošiny, nížiny. Pochopiť rôznosť podnebia v závislosti od podnebných	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
<p>Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem</p>		<p>Pôdy, rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody</p>	<p>vysokohorská oblasť. Rieky, jazerá, bezodtoková oblasť.</p> <p>Typy krajín v Ázii – príčiny pásmovitosti V biosféra a pedosféra</p>	<p>činiteľov. Charakterizovať podnebné oblasti – severná oblasť, suchá oblasť v jz Ázii, monzúnová oblasť. Na mape vyhľadať rieky a jazerá (Kaspické more, Bajkal).</p> <p>Určiť podľa mapy rozloženie typov krajín-rastlinných a živočíšnych (tundra, tajga, listnatý a zmiešaný les, step, subtropická krajina, savana, púšť ,tropický les a horská krajina). Určiť typy pôd. Vysvetliť, ako súvisí rozloženie pásem od podnebia. Opísať zásahy človeka do prírody – kladné a záporné príklady.</p>	<p>Environmentálna výchova</p>
		<p>Obyvateľstvo Ázie</p> <p>Hospodárstvo</p> <p>Juhozápadná Ázia</p>	<p>Počet, hustota, rozmiestnenie, štruktúra, sídla.</p> <p>Priemysel a poľnohospodárstvo</p> <p>Turecko a Cyprus Štáty Arabského polostrova a Perzského zálivu Zakaukazské štáty</p>	<p>Podľa mapy charakterizovať rozmiestnenie a hustotu obyvateľstva. Charakterizovať rasovú štruktúru obyvateľstva, vymenovať najpočetnejšie národy, náboženstvá. Určiť typy sídel, vymenovať a lokalizovať veľké mestá Charakterizovať odvetvia priemyslu. Vedieť určiť dôležité poľnohosp.plodiny pre výživu obyvateľstva.</p>	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
<p>regiónu</p> <p>Oblasti Ázie</p>		<p><u>Južná a juhovýchodná Ázia</u></p> <p><u>Východná , Severná a Stredná Ázia</u></p>	<p>India a Srí Lanka Pakistan a Bangladéš Indonézia, Thajsko, Malajzia</p> <p>Čína. Japonsko a štáty Kórejského polostrova Stredoázijské štáty. Rusko</p>	<p>V daných regiónoch stručne charakterizovať hospodárske aktivity obyvateľstva – priemyselné odvetvia a poľnohospodárske produkty. Vedieť vymenovať najväčšie mestá v regióne, vyhľadať ich polohu na mape. Vedieť porovnať jednotlivé regióny, vysvetliť príčiny rozdielov Charakterizovať dopravu a vymenovať miesta vhodné pre cestovný ruch.</p>	<p>Tvorba projektu a prezentačné zručnosti</p>

Tretí ročník

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Európa ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O EURÓPE	1	Poloha a rozloha Európy	Fyzickogeografická , ma – tematickogeografická poloha Rozloha	Určiť polohu Európy, na mape ukázať hranice Európy, vymenovať hraničné geografické celky (ostrovy, polostrovy, priplavy, prielivy). Porovnať rozlohu s ostatnými svetadielmi	
	1	Povrch Európy	Horské pásma, nížiny, pohoria, najvyšší vrch Európy	Lokalizovať na mape vybrané prvky horizontálnej členitosti charakterizovať sopečnú činnosť a činnosť ľadovca. Odlíšiť nížiny a vysočiny. Určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Poznať názvy najvyšších vrchov pohorí, vedieť ich porovnať podľa výšky.	
	1	Podnebie Európy	Typy podnebia Európy, rozdelenie podnebných pásem	Porovnať vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie (eogr.šírka, nadmorská výška, vzdialenosť od oceána, morské prúdy). Určiť a lokalizovať podnebné pásma	
	1	Vodstvo Európy	Riečna sieť, povodie, rozvodie úmorie, vodné nádrže, jazerá, podzemná voda, ľadovce	Vymenovať a ukázať na mape Európy najdlhšie rieky od prameňa po ústie, vyhľadať na mape jazerá, vodné nádrže, ľadovce. Charakterizovať ich hospodársky význam. Poukázať na význam pitnej vody, termálnych a minerálnych vôd	
	2	Typy krajín	Šírková a výšková zonálnosť v biosfére , typy lesov, ľudské aktivity a životné prostredie	Pochopiť a vysvetliť usporiadanie typov krajín so zmenou geogr.šírky a nadmorskej výšky. Lokalizovať na mape jednotlivé typy lesov. Diskutovať o význame	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
				lesa pre krajinu a ľudstvo. Vymenovať druhy rastlín a zvierat, ktoré sú pre Európu typické	
	2	Vplyv človeka na krajinu	Výrub lesov, znečisťovanie vodných tokov, priľahlých morí, záber ornej pôdy, šírenie nepôvodných invázijských rastlín a živočíchov	Konkretizovať ľudské aktivity, ktoré najviac poškodzujú životné prostredie. Navrhnuť riešenie negatívnych vplyvov	Environmentálna výchova
PRÍRODNÉ A ČLOVEKOM VYTVORENÉ OSOBITOSTI EURÓPY	1	Korene európskej civilizácie a kultúry	Antické obdobie, kresťanská tradícia, obdobie humanizmu a renesancie zjenocovanie Európy	Charakterizovať historické obdobia . Vyhľadať osobnosti európskej histórie, poukázať na ich prínos	
	1	Obyvateľstvo a sídla Európy	Počet obyvateľov, rozmiestnenie sídla	Charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva v Európe Určiť oblasti najväčšieho zaľudnenia a riedkeho osídlenia	
	1	Obyvateľstvo a sídla Európy	Národy, jazykové skupiny náboženstvá	Vysvetliť ako prírodné pomery ovplyvňujú život obyvateľov Poznať hlavné národy sústredené v Európe Určiť, ku ktorej rase patrí obyv. Európy. Vymenovať najpočetnejšie jazykové skupiny Charakterizovať prevládajúce náboženstvá a oblasti ich rozšírenia Ukázať na mape najväčšie sídla Európy	Multikultúrna výchova
HOSPODÁRSTVO	1	Poľnohospodárstvo a priemysel	Poľnohosp. a prírodné podmienky, rozdelenie poľnohosp. výroby Druhy priemyselnej výroby	Charakterizovať a pochopiť poľnohospodársku výrobu vo vzťahu s prírodným prostredím, vymenovať produkty, určiť lokality ich pestovania Charakterizovať	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
				podmienky rozvoja priemyslu, porovnať minulosť a súčasnosť, určiť vplyv na životné prostredie	
	1	Doprava a cestovný ruch	Druhy dopravy a cestovného ruchu	Vymenovať a charakterizovať druhy dopravy, určiť ich lokalitu vzhľadom na prírodné podmienky. Poukázať na význam dopravnej siete. Analyzovať prírodné a kultúrno-historické predpoklady na rozvoj cestovného ruchu	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
	1	Zjednocovanie Európy Európska únia	Členské štáty EÚ	Určiť členské štáty EÚ, ukázať ich na mape. Charakterizovať vývoj EÚ, aktuálne problémy	
	1	Problémy Európy	Ekonomické rozdiely medzi regiónmi, etnické konflikty, prírodné katastrofy	Porovnať ekonomické rozdiely medzi regiónmi, analyzovať etnické konflikty, vysvetliť prírodné katastrofy a určiť ich dôsledky	Mediálna výchova
OBLASTI EURÓPY	1	Politické rozdelenie	Politické rozdelenie, štáty, štátne zriadenia	Poznať základné delenie Európy na oblasti .Pomocou mapy vymenovať štáty v jednotlivých oblastiach Európy, vymenovať ich hlavné mestá	
	4	STREDNÁ EURÓPA Slovensko, Česko, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko a Švajčiarsko, Lichtenštajsko, Nemecko	Poloha ,povrchové celky podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape ,určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
				cestovný ruch. Navrhnuť spôsoby ochrany prírody	
OBLASTI EURÓPY	3	ZÁPADNÁ EURÓPA Francúzsko, Belgicko, Holandsko, Luxembursko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Írsko	Poloha, povrchové celky podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape, určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch	
	3	SEVERNÁ EURÓPA Dánsko, Island, Nórsko, Švédsko, Fínsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko	Poloha, povrchové celky podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape, určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch.	
	2	JUŽNÁ EURÓPA Španielsko, Portugalsko, Andorra, Taliansko, Vatikán, San Maríno, Malta, Grécko	Poloha, povrchové celky podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape, určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Navrhnuť spôsoby ochrany prírody. Určiť mestský štát	

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
	3	JUHOVÝCHODNÁ EURÓPA Slovinsko, Chorvátsko, Srbsko, Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Albánsko, Rumunsko, Bulharsko	Poloha, povrchové celky , podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape ,určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Navrhnuť spôsoby ochrany prírody	
	2	VÝCHODNÁ EURÓPA Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko, Rusko	Poloha, povrchové celky , podnebie, vodstvo Obyvateľstvo, sídla Hospodárstvo Cestovný ruch Ochrana prírody	Ukázať štát na mape ,určiť hranice a vymenovať susedov. Charakterizovať z hľadiska prírodných, socioekonomických a spoločenských pomerov. Určiť zaujímavosti a rekordy. Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch. Navrhnuť spôsoby ochrany prírody	

Štvrtý ročník

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Vývoj a poloha Slovenska	3	Geografický vývoj územia Poloha a rozloha hranice	Charakteristika územia, história Poloha a jej význam	Určiť polohu Slovenska geografickými súradnicami a analyzovať výhody a nevýhody polohy.	
Prírodné pomery Slovenska	10	Povrch Slovenska Reliéf, typy reliéfu Podnebie a počasie Podnebné oblasti Vodstvo Znečistenie vôd Rastlinstvo a živočíšstvo, pôdy Ochrana prírody	Geomorfologické rozdelenie povrchu Slovenska - pohoria, kotliny, nížiny Podnebné oblasti, klimatické diagramy Rieky, režim riek, jazerá, podzemná voda Rastlinné stupne, živočíšne spoločenstvá, typy a druhy pôd. Chránené územia, národné parky. Ochrana prírody a prírodné katastrofy.	Určiť na mape najdôležitejšie povrchové celky a porovnať povrch v jednotlivých regiónoch. Lokalizovať jednotlivé geomorfologické jednotky Vymenovať klimatotvorné činitele a charakterizovať špecifiká ich pôsobenia na území Slovenska Zhodnotiť využitie termálnych a minerálnych prameňov. Podľa mapy charakterizovať prírodné pomery jednotlivých regiónov Slovenska, využívať poznatky z fyzickej geografie. Lokalizovať a charakterizovať chránené územia a NP. Posúdiť dôležitosť ochrany prírody.	Environmentálna výchova

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Obyvateľstvo	12	Historický vývoj osídľovania. Vývoj obyvateľstva Rozmiestnenie obyvateľstva Sídla Dynamika obyvateľstva. Štruktúra obyvateľstva. Sídla Urbanizácia Slovenska dôsledky tohto javu	Osídľovanie územia, historické regióny, štruktúra obyvateľov. Sídla podľa rôznych kritérií . Mestské prírodné rezervácie a skanzemy. Vekové pyramídy. Jazyková, religiózna a vzdelanostná štruktúra obyvateľstva. Mechanický pohyb obyvateľstva. Súčasný tendencie urbanizácie Slovenska Zvyky, obyčaje a tradíciu národov žijúcich v SR.	Poznať historické názvy regiónov a lokalizovať ich na mape. Na základe údajov z rôznych zdrojov porovnať vývoj obyvateľstva vybraných regiónov Slovenska. Opísať rozmiestnenie obyvateľstva, lokalizovať sídla. Poznať a lokalizovať mestské prírodné rezervácie a skanzemy Porovnať obyvateľstvo z hľadiska dynamiky (pôrodnosti, úmrtnosti, prirodzeného prírastku) Definovať mechanický pohyb obyvateľstva a jeho typov s dôrazom na migráciu. Porovnať jazykovú, religióznu štruktúru obyvateľstva jednotlivých regiónov Slovenska. Poznať zvyky a tradíciu národov žijúcich na území SR.	Osobnostný a sociálny rozvoj
Hospodárstvo	12	Hospodárstvo. Priemysel Poľnohospodárstvo, lesné a vodné hospodárstvo Doprava. Cestovný ruch.	Priemyselné odvetvia – strojársky, hutnícky, chemický, potravinársky, lokalizačné činitele Ostatná priemyselná výroba Hlavné trasy železničnej, vodnej, cestnej a potrubnej dopravy na Slovensku, Oblasti Slovenska s perspektívnym rozvojom cestovného ruchu.	Vymenovať a lokalizovať oblasti priemyslu. Opísať poľnohospodárstvo (lesné hospodárstvo) . Zhodnotiť hospodársky význam lesov a ich využitie na území Slovenska. Podľa mapy určiť smer hlavných trás železničnej, vodnej, cestnej a potrubnej dopravy na Slovensku, posúdiť stav jednotlivých druhov dopravy. Charakterizovať oblasti s možnosťami využitia pre jednotlivé druhy a formy cestovného ruchu. Vysvetliť vplyv hospodárstva na ŽP.	Mediálna výchova

Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Regióny	16	Bratislavský kraj Trnavský kraj Nitriansky kraj Trenčiansky kraj Žilinský kraj Banskobystrický kraj Košický kraj Prešovský kraj	Samosprávne členenie SR. Prírodné a hospodárske pomery jednotlivých krajov. Chránené územia v regiónoch. Historické a kultúrne pamiatky regiónov Slovenska (kostoly, kaštiele, zámky, hrady) Rozdiely medzi regiónmi	Vymenovať a lokalizovať jednotlivé samosprávne jednotky(kraje, okres). Komplexne charakterizovať jednotlivé regióny. Poznať regionálne prírodovedné múzeá a náučné chodníky v regiónoch, ich zameranie.	
Miestna krajina	7	Prírodné podmienky Socioekonomické podmienky	Chránené územia v regióne. Historické a kultúrne pamiatky vlastného regiónu. Ľudovomelecká tvorba v miestnom regióne.	Charakterizovať prírodné pomery miestnej krajiny Charakterizovať hospodársku činnosť v miestnej krajine. Zhodnotiť formy cestovného ruchu v miestnej krajine. Posúdiť faktory ohrozujúce životné prostredie miestnej krajiny. Poznať chránené územia v regióne, vedieť, čo je predmetom ochrany. Oboznámiť sa s ľudovomeleckou výrobou vo svojom regióne.	Environmentálna výchova
Prezentácia projektov	6		Najzaujímavejšie miesta Slovenska		Tvorba projektu a prezentačné zručnosti